

To rep ~~Plan~~

Un renyar de Barcelona

primera edició catalana definitiva.

Biblioteca Selecta

Barcelona

Dedicatòria

Azi teniu, estimat don Rafael, el llibre que fa dos anys
em vaig prometre escriure recullint, fins amb la meua
habilitat arreu, les vostres opinions, notícies, anècdotes,
i reminiscències. Si vaig tenir una mica de gràcia
en portar a cap aquesta feina, és com que vos delu-
daren - vos i els vostres amics. To he tractat de co-
rrespondre a la vostra bondat, que és inesgotable; de
tota manera, hi ha una classe d'aspiracions que per
mi són molt difícils, per no dir impossibles. De
tota manera una de les majors satisfaccions de la
meua pobre, dispersa i amida vida, li t'he estat
escriure aquest llibre.

Us voldria dir, perquè fins aquí no hauriem tingut occa-
sió de parlar-ne, que fa molts anys que us conec-
de vint. Quan en 1917, essent ja estudiant de la
Facultat de Dret vaig fer-me soci fundador de
l'Ateneu Barcelonès, vaig menar-me moltes vegades,
amb ^{vost} en les escales de la docta corporació. Solia
baixar-me els esgrons amb el vostre amic, el
Dr. Font Zorner. Era el capvespre, en aquella Bar-
celona fantàstica de vida, de llums, de boniques, de
l'època. La parella que feien amb el vostre amic,
semblava un diàleg de Toulouse-Lautrec. Vos, tan
alt i espiçat, una mica rígid, amb el barret lleu-
quet de color gris i cinta blava, el coll d'alel, i
el plastró, sobre el vestit esmòc i fort, de bona lla-
na, les sabates roques bruyades - i en la vostra cara
destinada a la curiositat aquell joc de llums i d'om-
bres, de vegades anglià, de sobte volteriana, caustica
o bondadora, sempre profundament humana, a la
vostre dret, la casinava Font Zorner, irrisori i petit,
posat darrere de l'últim macfarland de Barcelona,
la corbateta i el barretet negre acabat en punta,
el seu ull de vidre, la cara entre morros i cini-
ca.

Alguns anys després, ja una mica fatigat d'aurar de
la leua a la meua, vaig ésser-vos presentat a la vos-
tra tertúlia del Calor, per don Amadeu Bials, que
en pau descansi. Això devia ésser l'any 1932. La ter-
túlia, era una mica crepuscular. Els seus amants
semblaven una mica fatigats. Alguns ésser molt
vells. Gairabé tots tenien aquell punt de causada
deixplicitat que és, teniu llavors a Barcelona a
les quatre de nou del vespre. Vos manteneu, la
fresca, la vivacitat de mirada de sempre. La para-

Va de senyors. En aquella època, quan no es tenien
res, més a fer - cosa que sovintejaven - es parlava de
senyors. Exposaven aquesta opinió - ho recordo molt
be: "les senyores, han d' ésser de nos, de frente
aurey. Els arguments de Balzac, són irrebatibles. La
dona de frente aurey, pot tenir la noceió, el fessor,
el desig, de la persona que vol rebre. Les de menys,
estat, tenen noves excepcionalment, aquelles virtuts
exceses. En general, no saben el que volen; són belles,
però insipidíssims, però atractives..."

Elles escoltava fascinat, com gairebé sempre vaig fer
a les tertúlies. Però el mestre vive, un recordaven,
era un home molt inquiet. L'espanto - sense que
ho pugui assegurar - que en un apart de la cas-
versació, es parlà del general Prim. Aquest era,
precisament, l'objecte de la meua visita i poder lle-
giss, amb la vostra ajuda, unes cartes escrites per
Prim a la seva mare. Els transformaven instantà-
niament. La voga reticència que tenis el vostre mo-
leg, esdevingué curiositat ieròsima, un demanen una
cista. Anarem a una casa del carrer d' Alfons XII, a
sant senari - molt propera, potser uehina a la casa de
Joan Maragall ocupà en vida - una casa d' intel ma-
ra, com correspon al general de "A l'Àfrica un'any",
a matar moros, a matar moros... Podrem llegir
les cartes. La vostra amabilitat per inuésitade, delirio
ja, agradabilíssima. I quantes coses no ens contà-
ven del general Prim! Per fer-ne un llibre...

Passaven mes anys i un dia vaig arribar a la vos-
tra casa del cano gran de França. En rebereu amb
el vostre infatigable humor de sempre. D'això deu
fer vos o les aurey. Els vaig trobar ponat a dir de
la vostra folgada robe de chambre, amb un mocador
de seda blanca al coll - mat amb el meu gració
que hi saben fer els pagesos, la gomete de propietari
moral i les pautifles esperey. En portaven cap al meu
jardí, en acostaven al braser - cap al vostre menjador
tan ple de recorts de coses belles. Parlaven... In-
llor dit: parlaven llargament. Després, en acomen-
dar nos i parlar, a través del ~~corredor~~ corredor, davant
de la porta de la cuina, sentírem un fílet d'òler
exquisida de sopa de menta. Passaven, un moment,
el cap per la porta i desgueren discreta, que se'guí exposa-
- Aquesta sopa té una marca disenta, que se'guí exposa-
l'endemà, en tornarem a veure. a la tercera
visita vaig armar-me amb un shapif i un bloc
de paper. Això es feu una certa gracia - i de la
gracia que es feu, haque' aquest llibre.
Quantes hores passaven després, pleget, a Barcelo-
na, a l'omíal, parlant de la vos, de la vostra in-

en un ambient recollit, plaerid, i tretat fora de l'es-
pori del temps! Parlau gairabé sempre vos, amb
el vostre indelectible to menor, amb la ^{afecte} ~~afecte~~ per
mantenir inmovil, la vostra cara, tan sensible, amb la
vostre gesticulació escassa, gris, desvelat, i una, subat-
llant a penes, les paraules, deixant que el pi'caut o
la gràcia, l'entendi, o la crisi d'etat es dedueixi
del mateix ~~el~~ relat... La vostra prodigiosa memòria
us feia para d'una o una altra anècdota, sense
solució de continuïtat, a l'etjar del vostre humor
o de la vostra fantasia... Us direi que ha estat precis-
ament la riquesa de les vostres reminiscències, la
seua profunditat, el que ha complicat l'elaboració
d'aquest llibre; i quantes coses, li trobareu a faltar!
D'acord, l'art que teniu en mantenir l'interès d'una
anècdota, jugant amb ella com un gat amb un
maior de fil, és superior a les meues forces. D'acord
però el moviment solenne en que vos, citant Papet
us aleva lentament del seillo, i ja tot el vostre
altíssim cos, després rematat, amb el gest d'una
una, el destall del vostre ull, la fàccia de la cara,
una anècdota sena prodigiosa i irrealizable - se'jo
d'apropiar fer-ho.

I así teniu el llibre. Perdoneu la falta que conté. Di-
xi'm-ho. No he pogut deixar de posar-hi els meus recel-
losos, arrellats defectes.

J. P.

L'heala 1942-44.

P. S. Probant-se aquest llibre pràcticament imprès, m'arri-
va la notícia de la mort de D. Rafael Papet (E. P. O.)
No hi ha temps de cauciar res. He lecta d'en para
cany - potra.

Fixi'm-ho, aquest llibre no haurà pogut arribar a la
manes del meu inolvidable amic. Això em produeix
una gran tristesa, perquè la finalitat essencial d'a-
quests papers era distingir un moment a una perso-
na que m'havia fet variable la vida.
La mort de Don Rafael Papet, ha gairabé coincidit amb
la del meu pobre pare + aquests darrers oracles posen
un vel de tristesa sobre tants bonz de la vida, sobre
imatges canviades sobre recorts obscurants, d'una
previsió que m'agrada malaltosa.

J. P.

A la primera edició catalana -
Ara aquest llibre apareix en la llengua en que
fou parlat, pensat, plaerjat, elaborat i en
definitiva escrit. Dime l'impressió que aquesta
versió - única original - s'acosta ~~al~~ a la reali-
tat autèntica. Potser Papet l'hagués estimada. A
mi, no m'agrada els meus llibres. Però ara
aquest, m'agrada una mica més.

J. P.